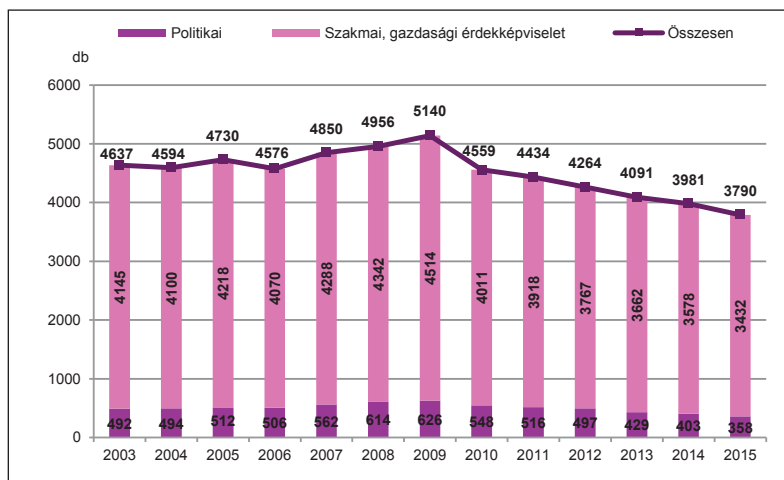

D.3.1. A politikai, szakmai és gazdasági érdekképviseléssel foglalkozó nonprofit szervezetek száma

Az indikátor azt mutatja, hogy mennyire beszélhetünk élő, szerves és reflexív kapcsolatokról a társadalom politikai alrendszerében, a jogalkotásban részt vevő politikai intézmények (Országgyűlés, önkormányzatok, kormány stb.), illetve az intézményesült formában társadalmi szervezetként működő érdekcsoportok között. A társadalmi kapcsolatok, az információáramláshoz szükséges infrastruktúra megalkotásának kormányzati képessége abban mutatkozik meg, hogy a politikai döntéshozatal során az érintett társadalmi alrendszerek és releváns szervezett érdekcsoportok, a nem kormányzati szervezetek (NGO-k) véleménye milyen mértékben tud artikulálódni.

Természetesen fontos megjegyezni, hogy az ilyen nonprofit szervezetek nagy száma önmagában nem jelent kellő garanciát a képviselet hatékonyságára, a többi mutatóval együtt értelmezve azonban biztos kiindulópontot jelent.

Elemzésünkben – a KSH nonprofit szervezeteket osztályozó rendszere alapján – a politikai, szakmai és gazdasági érdekképviselési tevékenységcsoportba tartozó, adott évben működő nonprofit szervezetek számát vizsgáljuk. Számuk Magyarországon 2004-től folyamatosan nőtt egészen 2009-ig (kivételem 2006). 2009 és 2010 között volt egy jelentősebb csökkenés, 5140 szervezet helyett csupán 4559 működött. 2010-től minden évben tovább mérséklődött ez a szám. 2009 és 2013 között az ötödével, több mint ezerrel csökkent a nonprofit szervezetek száma. A csökkenő tendencia minden bizonnyal összefügg a civil szervezetek közhasznúságára vonatkozó törvényi rendelkezések szigorításával. Ennek keretében minden civil szervezetnek

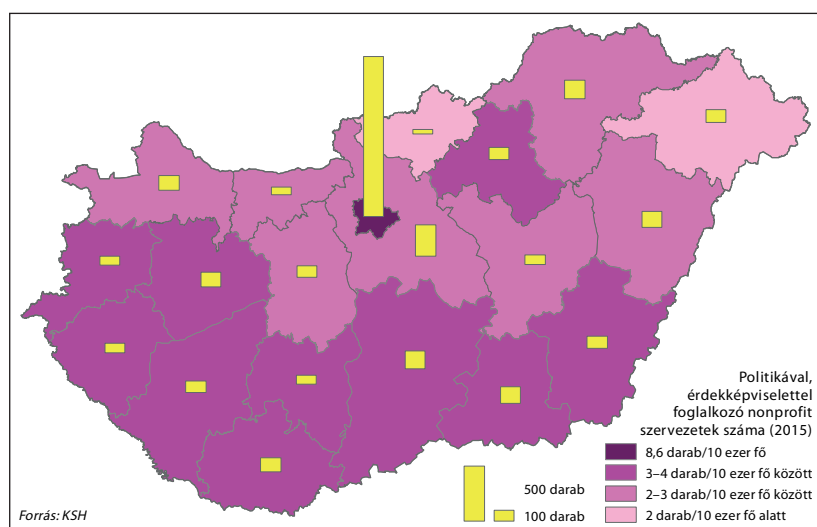
Forrás: KSH

módosítania kellett alapító okiratát, hogy az összhangban legyen a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénnyel (új Ptk.). A másik jelentős változást az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.) rendelkezései hozták, amelyek értelmében – többek közt – közhasznú és kiemelten közhasznú szervezetek közvetlen alapítására nincs lehetőség, mert a közhasznúság megállapítása iránti feltételeket kizárólag a már két lezárt üzleti év beszámolójával rendelkező szervezet tudja igazolni.

A vizsgált szervezetek többsége (85-90%-a) szakmai és gazdasági érdekképviseléssel foglalkozik, és csak kisebb részük fő tevékenysége a politikai érdekképviselés. Az összes szervezet száma 2013 és 2014 között 2,7%-kal csökkent, 2014 és 2015 között pedig a csökkenő tendencia tovább folytatódott: a létszám további 4,8%-kal mérséklődött. 2015-ben a 3790 nonprofit szervezetből 3432 foglalkozott gazdasági és szakmai érdekképviseléssel, politikai képviselettel pedig mindössze 358. Ez azt jelenti, hogy a teljes létszám mindössze 9,4%-a foglalkozik politikai érdekképviseléssel.

A területi megoszlásról megállapítható, hogy az érdekképviseléssel foglalkozó szervezetek túlnyomórészt a fővárosban működnek, ahol minden 10 000 főre 8,6 szervezet jut.

Figyelembe véve a 2009 óta folyamatosan megfigyelhető csökkenő tendenciát, a következő években is ennek folytatódására lehet számítani.

2015-ben 4,8%-kal csökkent a politikai, gazdasági és szakmai érdekképviseléssel foglalkozó nonprofit szervezetek száma, ezzel folytatódott a 2009 óta tartó tendencia.